

نگاهی به کرسی زبان فارسی در اسلو

محمد قاینی نجفی *

کرسی زبان فارسی دانشگاه، اسلو، از سال ۱۹۹۱ به صورت رسمی شروع به فعالیت نموده و طبق آخرین تغییرات در این دانشگاه، به عنوان یکی از زیرشاخه‌های گروه «مطالعات فرهنگی و زبان‌های شرقی» تعیین گردیده است. با توجه به عدم ارتباط کرسی زبان فارسی دانشگاه اسلو با مراکز رسمی جمهوری اسلامی ایران همچون وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی عنوان گروه زبان فارسی آزاد به این کرسی اطلاق می‌گردد.

تا قبل از سال تحصیلی ۲۰۰۴ یک استاد ثابت و دو استاد پاره وقت در این گروه فعالیت داشتند، ولی با توجه به افزایش تعداد دانشجویان در سال تحصیلی ۲۰۰۵ یکی از استادان پاره وقت به عنوان استاد ثابت تغییر یافت و لذا اکنون دو استاد ثابت در این گروه مشغول به تدریس می‌باشند.

اسامی استادان این گروه عبارتند از:

- Finn Theiesen: فنلاندی الاصل و تبعه نروژ، فارغ‌التحصیل دانشگاه تهران،

استاد ثابت و رئیس گروه زبان فارسی.

- خانم نینا زنجانی: ایرانی الاصل و تبعه نروژ، فوق لیسانس زبان و ادبیات آلمانی و استاد ثابت.

- تا سال ۲۰۰۴ خانم Zizler که حدود ۴۰ سال سابقه تدریس زبان فارسی داشت با این گروه همکاری می کرد که اکنون به دلیل کهولت سن قادر به ادامه فعالیت نمی باشد.

لازم به ذکر است که دکتر Biorn Olav Utvik در حال حاضر رئیس گروه مطالعات خاورمیانه و آفریقا می باشد که کرسی زبان فارسی از زیرمجموعه های این گروه محسوب می گردد.

شرایط پذیرش دانشجوی

پذیرش دانشجوی هر دو سال یک بار انجام می گیرد. تعداد دانشجویان کرسی زبان فارسی تا قبل از سال ۲۰۰۴ سالانه دو الی سه نفر بوده است، ولی در سال تحصیلی ۲۰۰۵-۲۰۰۶ تعداد این دانشجویان رشد زیادی نمود، به طوری که حدود ۵۰ نفر در ترم اول شروع به تحصیل نمودند و در حال حاضر که این دانشجویان در ترم چهارم می باشند تعدادشان به ۲۲ نفر رسیده است.

هم اکنون زبان فارسی در این گروه سه روز در هفته تدریس می گردد. برخی از دانشجویان، این رشته را به عنوان رشته اصلی و برخی دیگر به عنوان رشته دوم انتخاب می کنند و علت کاهش تعداد دانشجویان از ترم اول تا ترم چهارم نیز همین موضوع می باشد. دانشجویانی که زبان فارسی را به عنوان رشته اصلی خود انتخاب می نمایند با توجه به کم بودن واحدهای ارائه شده در این مقطع می بایست واحدهای برخی رشته های دیگر را هم انتخاب نمایند تا موفق به دریافت مدرک کارشناسی گردند.

دانشجویان از ترم اول موظف هستند ۲۰ واحد از دروس زبان فارسی و ۱۰ واحد از سایر رشته های مرتبط همچون مطالعات خاورمیانه انتخاب نمایند. علاوه بر ۱۲۰ واحد مذکور، دانشجویان پس از گذراندن ۳۰ واحد دیگر در سال سوم موفق به اخذ لیسانس زبان و ادبیات فارسی می گردند. واحدهای ارائه شده در هر ترم عبارتند از:

ترم اول: کتاب آموزش زبان فارسی که توسط دکتر فین تیسن در سه جزوه ۱۰۰ صفحه‌ای تهیه گردیده است. این جزوات به صورت آوانویسی و به خط لاتین، زبان فارسی را به صورتی ساده آموزش می‌دهد. در این ترم مکالمه و نیز آموزش خط فارسی توسط خانم نینا زنجانی آموزش داده می‌شود.

ترم دوم: ادبیات معاصر و مطالعه داستان‌های نویسندگان و شاعران مشهور معاصر ایران همچون جلال آل احمد، صادق هدایت، صادق چوبک، فروغ فرخزاد، سهراب سپهری، پرویز رسولی و محمد حجازی.

ترم سوم: ادبیات کهن شامل شاهنامه فردوسی، سیاستنامه نظام الملک، چهار مقاله نظامی عروضی، دیوان حافظ و گلستان سعدی.

ترم چهارم: ادامه ادبیات کهن و نیز ادبیات معاصر، در این ترم فین تیسن درسی با موضوع کاربرد لغات عربی در زبان فارسی را تدریس می‌کند.

در سال تحصیلی ۲۰۰۶-۲۰۰۵ مقطع کارشناسی ارشد با پذیرش یک دانشجوی در کرسی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه اسلو دایر گردید. با توجه به افزایش تعداد دانشجویان کارشناسی قرار است در سال تحصیلی ۲۰۰۷-۲۰۰۶ چهار نفر از فارغ‌التحصیلان دوره کارشناسی در مقطع کارشناسی ارشد مشغول تحصیل

گردند.

پیش‌نویس یادداشت تفاهم همکاری توسط سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی (معاونت پژوهشی و آموزشی) برای کرسی زبان فارسی دانشگاه اسلو ارسال گردیده است، در صورت امضای این یادداشت تفاهم امکانات بیشتری از این سازمان برای کرسی زبان فارسی دانشگاه اسلو قابل ارسال می‌باشد. برخی از موارد مطروحه در این یادداشت تفاهم عبارت است از:

- اعزام استاد جهت تدریس زبان فارسی (با توجه به افزایش تعداد دانشجویان و نیز آغاز به کار مقطع کارشناسی ارشد). در حال حاضر برای اعزام استاد می‌توان به یادداشت تفاهم منعقد شده میان دانشگاه تهران و دانشگاه اسلو نیز استناد نمود.

- اختصاص سهمیه‌ای برای پذیرش دانشجویان تروژی متقاضی شرکت در دوره‌های دانش‌افزایی زبان فارسی که توسط سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برگزار می‌گردد.

- تجهیز کتابخانه کرسی زبان فارسی دانشگاه اسلو و نیز تأسیس اتاق ایران.

- ارسال کتب و اقلام فرهنگی حاوی آخرین شیوه‌های آموزش زبان فارسی.

در آخرین بازدید به عمل آمده از کرسی زبان فارسی، پروفیسور فین تیسن درخواست نمود تا سفارت یک دوره هشت جلدی فرهنگ سخن به این گروه اهداء نماید که لغتنامه مذکور توسط نمایندگی تهیه و در بازدید دکتر فرجی راد به این گروه اهداء گردید.

دانشجویان زبان فارسی دانشگاه اسلو در دوره‌های مختلف دانش‌افزایی زبان فارسی که توسط مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و یا سایر مؤسسات معتبر همچون دانشگاه اشرفی اصفهانی، فرهیختگان معاصر و دهخدا برگزار می‌گردد، شرکت می‌کنند و نمایندگی نیز ضمن استقبال از این امر مساعدت لازم را به عمل می‌آورد.

از جمله همکاری‌های این نمایندگی با کرسی زبان فارسی دانشگاه اسلو، اعزام ۱۲ نفر از دانشجویان ترم سوم این گروه به ایران بود که با هماهنگی‌های به عمل آمده توسط این نمایندگی، دانشگاه تهران به مدت ۶ هفته (مرداد و شهریور ۱۳۸۴) میزبانی این دوره را برعهده گرفت. گزارش مشروح دوره دانش‌افزایی زبان فارسی در دانشگاه تهران حاوی نکات مثبت و منفی از زبان دانشجویان و نینا زنجانی که به عنوان مسئول

گروه دانشجویان را همراهی کرده بود در بازدید سفیر از کرسی زبان فارسی مطرح و به مرکز ارسال گردید. لازم به ذکر است که درخواست برگزاری دوره مذکور توسط مسئولان کرسی زبان فارسی در اولین بازدید رسمی دکتر فرجی راد، سفیر جمهوری اسلامی ایران در اسلو مطرح گردیده بود که با موفقیت به انجام رسید.

با توجه به زحمات و تلاش‌های فین تیسن به عنوان رئیس کرسی و نینا زنجانی استاد دیگر این گروه شایسته است در گردهمایی سالانه استادان زبان فارسی در ایران به نحو مقتضی از زحمات ایشان تقدیر گردد. لازم به ذکر است که فین تیسن مدرک دکترای خود را پیش از انقلاب از دانشگاه تهران اخذ نموده است. وی در سال تحصیل

۲۰۰۶-۲۰۰۵ با استفاده از فرصت مطالعاتی تحریر کتابی درباره حافظ را آغاز نموده است. افزایش تعداد دانشجویان و نیز فعالیت‌های کرسی زبان فارسی در حال حاضر مرهون زحمات نینا زنجانی می‌باشد و هنگامی که فین تیسن از فرصت مطالعاتی استفاده می‌کرد، ریاست کرسی زبان فارسی برعهده ایشان بود. نینا زنجانی برای حدود ۱۰ فیلم ایرانی زیرنویس نروژی تهیه نموده که برخی از آنها از تلویزیون نروژ به نمایش درآمده است. این فیلم‌ها برای آموزش دانشجویان نیز استفاده می‌شود.

مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اخیراً

مجموعه‌ای شامل ۱۳۵ عنوان کتاب در زمینه زبان و ادبیات فارسی برای این نمایندگی ارسال نموده است که با هماهنگی‌های به عمل آمده قرار است طی مراسمی هم‌زمان با شروع سال تحصیلی ۲۰۰۶-۲۰۰۷ به کرسی زبان فارسی دانشگاه اسلو اهداء گردد. پیش از این نیز پنج دوره دو جلدی لغتنامه فرهنگ سخن توسط مرکز مذکور به این نمایندگی واصل شده بود که قرار است در همان مراسم به دانشجویان پذیرفته شده در مقطع کارشناسی ارشد زبان فارسی اهداء گردد.

این مرکز همچنین طی نامه‌ای آمادگی خود را جهت میزبانی از فین تیسن، رئیس کرسی زبان فارسی دانشگاه اسلو و تقدیر و تشکر از زحمات وی در یکی از دانشگاه‌های کشور اعلام نموده است.

برای دریافت اطلاعات بیشتر در زمینه آشنایی با فعالیت‌ها و نحوه کار کرسی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه اسلو می‌توان به آدرس ذیل مراجعه نمود.

www.hf.uio.no

آثار و فعالیت‌های گذشته خانم نینا زنجانی:

- تدریس در کرسی زبان فارسی دانشگاه اسلو و سرپرستی این گروه در سال تحصیلی ۲۰۰۵-۲۰۰۶

- تهیه زیرنویس نروژی برخی از فیلم‌های ایرانی همچون «خانه دوست کجاست»، «سفر قندهار»، «ساعت ۵ عصر»، «طعم گیلان»، «باشو» و ...

- ترجمه مجموعه داستان کوتاه «آبی و قرمز» اثر سودابه علیشاهی به زبان نروژی. این کتاب توسط انتشارات Cappelen منتشر گردیده است.

- ترجمه رمان مستند «زندگی یک زن افغانی» نوشته خانم زیبا شکیب. این اثر از زبان آلمانی به نروژی ترجمه شده و ناشر آن Ganesa Forlag است.

- ترجمه داستان «سمیرا و ضمیر» اثر خانم زیبا شکیب به زبان نروژی. این داستان شرح زندگی دختری است که به عنوان یک پسر بزرگ می‌شود. ناشر این اثر نیز Ganesa Forlag می‌باشد.

- ترجمه کتاب «عصر خودکشی» به زبان نروژی. این اثر مصاحبه با ۱۸ نویسنده معاصر افغانی می‌باشد که توسط انتشارات Schoulgin منتشر گردیده است.

برگزاری دوره‌های آموزش زبان فارسی سفارت ج.ا.ایرانی در اسلو

یکی از فعالیت‌های فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در اسلو، برگزاری کلاس‌های آموزش زبان فارسی برای فرزندان ایرانیان و فارسی‌زبانان مقیم نروژ می‌باشد. تحصیل اجباری این دانش‌آموزان در مدارس نروژی موجب می‌گردد تا خانواده‌های آنان حتی در صورت تمایل نتوانند از کلاس‌هایی که در طول هفته در مدرسه ج.ا.ایران برگزار می‌گردد استفاده نمایند، لذا با توجه به علاقه‌مندی والدین این دانش‌آموزان و نیز استفاده بهینه از امکانات آموزشی موجود در مدرسه ج.ا.ایران، این نمایندگی از همان آغاز به کار مدرسه در مهر ماه ۱۳۸۴ به برگزاری کلاس‌های آموزش زبان فارسی در روزهای تعطیل اقدام نمود.

این کلاس‌ها یک روز در هفته برگزار می‌گردد و در حال حاضر حدود ۷۰ دانش‌آموز در آن شرکت می‌کنند.

- دانش‌آموزان مذکور با توجه به میزان آشنایی‌شان با زبان فارسی در چهار سطح گروه‌بندی شده و پنج کلاس برای آنان دایر گردیده است که توسط سه معلم رسمی اداره می‌شود و دو معلم نیز برای تدریس در این کلاس‌ها به همکاری دعوت گردیده‌اند.

- کلیه دانش‌آموزانی که در این کلاس‌ها شرکت می‌کنند کتاب‌های درسی مقاطع ابتدایی و راهنمایی را دریافت نموده و با توجه به دستورالعمل‌های موجود در آموزش و پرورش، پس از شرکت آنان در امتحانات برخی دروس همچون فارسی، تعلیمات دینی، تعلیمات اجتماعی و قرآن برای آنان کارنامه مورد تأیید آموزش و پرورش صادر گردیده است.

- مدرسه جمهوری اسلامی ایران ساختمانی اجاره‌ای است که در سه طبقه با مساحت ۳۰۰ متر در بهترین نقطه شهر اسلو و در فاصله‌ای نزدیک سفارت واقع شده است.

پانوشت:

* کارشناس سفارت ج.ا.ایران در اسلو